

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 68E JAARGANG NO.8, AUGUSTUS 2007

ONZE

VOGELS

De

ose

Kweek met Afrikaanse citroencini's - *Serinus citrinelloides*, *S. frontalis* en *S. hypostictus*

Pop Afrikaanse citroencini (*Serinus citrinelloides*) herkenbaar aan de lichtere borstkleur, de grovere bestreping en een minder intensief masker dan de man.

Man Afrikaanse citroencini: een donkerder masker en minder bestreping op de gele l

Inleiding

In 'Journal of Ornithology' berichten Fry en Keith over hun veldervaringen met een kanarieachtige vogel die de bezitters van 'Finches and Sparrows' (1999, Peter Clement, Alan Harris en John Davies) beschreven kunnen vinden op pagina 181 met de Engelse naam African citril en de wetenschappelijke naam *Serinus citrinelloides*. In de updates van 15 juli 2004 van 'Birds of the World: A Checklist' van James F. Clements wordt besloten, met handhaving van de genusnaam *Serinus*, de ondersoorten te splitsen:

- African citril: *Serinus citrinelloides* met de ondersoort *kikuyensis*,
- Western citril: *Serinus frontalis* zonder ondersoorten,
- Southern citril: *Serinus hypostictus* met de ondersoort *brittoni*.

De Afrikaanse citroencini blijft volgens dit systeem wel onder hetzelfde geslacht *Serinus*. In sommige andere landen hanteert men als geslachtsnaam *Dendrospiza*.

254 onze vogels, augustus 2007

De ESSB (European Society of Serinus Breeders), www.serinus-society.eu, pleit voor meer aandacht voor de kweek van serinussoorten. Zoals de Afrikaanse citroencini.

Veldwaarnemingen

Fry en Keith berichten in 'Journal of Ornithology' over hun veldervaringen met Afrikaanse citroencini's en maakten ook melding van een broedcyclus met deze vogels in gevangenschap. Afrikaanse citroencini's werden door hen geobserveerd op de Kivu-hooglanden in Congo van de gelijknamige Republiek. (Vroeger Zaïre.) De vogels houden zich daar op in gebieden met lage vegetatie waar ze met hun fijne, spitse snavel op een slijmachtige manier voedsel zoeken op composieten. Met de zaden van deze planten worden de nestjongen gevoerd. In Afrika loopt het seizoen waarin deze vogels jongen hebben, ongeveer van januari tot juli. Dat is na de regenperiode daar en in de tijd waarin planten tot groei en bloei komen. Qua gedragingen lijken de Afrikaanse citroencini's volgens Fry en Keith op vogels die behoren tot het genus *Carduelinae*. In de kweektijd domineert de pop over de man. De rui verloopt langzaam en lijkt niet gebonden aan een bepaald seizoen. Ruiende vogels werden ter

plaats het hele jaar door aangetroffen. Opmerkelijk is dat de twee tot drie nestjongen van de Afrikaanse citroencini paarsblauwe papillen in de snavelholte hebben. Dit verschijnsel kan men ook aantreffen bij prachtvinken die holenbroeders zijn. Bij het houden en kweken van deze citroencini's in kweekkooien konden identieke waarnemingen vastgesteld worden.

Man of pop?

Bij sommige serinussoorten zoals bijvoorbeeld edelzangers is aan het uiterlijk niet te zien wat de man en wat de pop is. Bij Afrikaanse citroencini's zijn er wel geslachtskenmerken als de vogels volwassen zijn. De mannen hebben een duidelijker geprononceerd zwart tot zwartgrijs masker dan de pop. Dit is wel afhankelijk van de (onder)soort, dus de streek van herkomst. Bij *Serinus hypostictus* en de ondersoort *britannica* ziet men de minst sprekende maskers en de poppen zijn grijzer. In twijfelgevallen neemt men de vogels in de hand. Zijn de Afrikaanse citroencini's volwassen, dan ziet men dat bij de poppen de fijne bestreping op de borst die tot bijna onder de snavel doorloopt. Het masker van de man is intensiever van kleur en loopt iets onder de snavel door. Poppen zijn minder intensief geel

de borst. Naamsverwarring is er vaak bij serinussoorten. Soms worden deze vogels Afrikaanse citroen'sijzen' genoemd.

Afrikaanse citroencini's houden contact met elkaar door meertonige fluitgeluiden. De man zingt als een echte cini of edelzanger. Aangenaam om te horen. Ook broedrijpe poppen laten iets van een zang horen.

Kweekconditie en kweektijd

Belangrijk is erop te letten of de vogels in kweekconditie zijn, omdat duidelijke regels met betrekking tot het kweekseizoen in Europa niet aanwezig zijn. Dat geldt zeker voor de vogels die hier geboren zijn en al enigszins geacclimatiseerd. Meestal worden Afrikaanse citroencini's hier gekweekt in het najaar tot vroeg in het voorjaar. Dus in de periode dat het in Europa herfst, winter of voorjaar is. Het kweekrijp worden zie je en hoor je. Man en pop roepen elkaar voortdurend met

Witte of gele snavelranden zien we meestal bij jongen van de serinussoorten. Afrikaanse citroencini jongen hebben ook paarsblauw keelmarkeringen.

Kweken van serinussoorten wordt door de ESSB in internationaal verband gepropageerd om de serinussoorten voor de Europese avicultuur in de toekomst te behouden. Afrikaanse citreocini pop op nest in kweekkooi.

Afrikaanse citreocini's hebben een spitse snavel, uitstekend geschikt om op zijzenmanier verse onkruidzaden te eten

hoge fluittonen en de man zoekt regelmatig een zangplaats op. Voor cini's in het algemeen geldt dat de man moet zingen en achter de pop jagen als bewijs dat de vogels in topconditie zijn en zich willen voortplanten. Als de serinussoorten 's winters in de buiten-volière gehouden worden of in een binnenruimte die echt te koud is, dan komt er van kweken meestal niet veel terecht. Het is - in het algemeen - een misvatting dat deze Afrikaanse vogels zich voortplanten in de periode dat het hier zomer is. Waarschijnlijk is dat ook de verklaring waarom er (nog) te weinig mee gekweekt wordt.

Kweekervaringen

De man Afrikaanse citreocini sleept graag met (wit) nestmateriaal en brengt dat in een traliëkorfje of traliënestkastje. Net als een putterman. Het is echter de pop die het nest afbouwt. Een andere vergelijking met putters: kleine voerbakjes die aan de tralies of het gaas hangen laat de man pas met rust als ze op de kooibodem liggen. Gebruikt u kokos inlegnesten, bindt die dan vast in het nestkorfje. Mannen kunnen ze soms aanhoudend uit de nesten trekken. Omdat de kweek meestal plaatsvindt in onze koude perioden, heeft de temperatuur in de kweekruimte aandacht nodig. Goede kweekresultaten zijn al behaald bij temperaturen rond de 100 C. Zeer bijzondere eisen stelt de Afrikaanse citreocini niet. Men houdt de kweekkoppels het beste in een ruime kweekkooi. Omdat het echte kanarieachtige vogels zijn, kiezen ze als nestplaats meestal een nestgelegenheid die we ook aanbieden aan kanaries: traliënestkastjes, traliëkorfjes. Een beetje (kunst)groen daaromheen is niet nodig, maar maakt het voor de vogels blijkbaar wel aan-

trekkelijker een geschikte nestplaats op te zoeken. Zelfs het nestmateriaal dat ze gebruiken, is niet bijzonder. Een mengselje van witte en bruine materialen. Opmerkelijk is - dat hebben ook Fry en Keith in de Afrikaanse natuur vastgesteld - dat zodra er een nest is, de pop bepaalt wat er gebeurt. De man voert de pop op het nest, maar zij 'heeft de broek aan'. Zij overheerst over de man als er eieren of jongen zijn. Nesten hebben meestal drie eieren. De jongen worden uit de krop gevoerd met eivoer, een klein beetje groenvoer, enkele meelwormen of pinkys. Dat begint al op de dag van de geboorte. Vanaf ongeveer de zesde dag wordt de ontlasting van de jongen niet meer van de nestrand verwijderd en ziet men dat de ouder-vogels meer overgaan op kropvoeding. Vanaf dat moment liggen de jongen meestal met goed gevulde kroppen. Een bewijs dat Afrikaanse citreocini's vogels zijn die voornamelijk van vegetarisch voedsel leven. Jonge Afrikaanse citreocini's wijken in zoverre van andere serinussoorten af dat ze paarsblauwe papillen in de snavelholte hebben. Zie foto. Gele snavelranden is een verschijnsel dat we ook zien bij, bijvoorbeeld, edelzangers, mozambiquesijzen en citreoborstcini's

Voeding

"Afrikaanse cini's zijn tropische zaadeters, daarom geef ik een gemengd tropenzaad." Meestal is dat het antwoord als men aan een

cinbezitter vraagt wat het hoofdvoedsel is. Opmerkelijk is dat bijvoorbeeld in Duitsland en Zwitserland, waar de interesse voor deze 'Giriltzen' van oudsher groter is, er verschillende zaadmengsels voor de serinussoorten te koop zijn. Blattner Heimtierfutter (www.blattner-heimtierfutter.de) uit Duitsland levert ten minste vier zaadmengsels voor de verschillende serinussoorten. Vijf soorten 'Giriltzfutter' biedt de firma Aeschlimann (www.kleintierfutter.ch) aan voor cini's als mozambiquesijzen en edelzanger, voor alariovinken, voor geelbuik- en witbuikcini's, voor zwartwanggiriltzen en voor bijvoorbeeld Europese kanaries, roodvoorhoofdcini's en de cini's met lange dunne snavel zoals de Afrikaanse citreocini, de boscini en de diadeemcini. In de meeste zaadmengsels voor deze serinussoorten zitten in ieder geval graszaden, slaaad en Japanse gierst. Voor de alariovinken ook raapzaad, perilla, cichorei en natuurlijk negerzaad en witzaad. Voor de Afrikaanse citreocini's kan het zaadmengsel ook grovere zaden en kleine pitten bevatten.

John Santegoeds (j.santegoeds@chello.nl), Huub Vervest (huub@vervest.net), Gaëtan Vicentini (gaetanvicentini@cegetel.net)

Fotoverantwoording: European Society of Serinus Breeders (ESSB) www.serinus-society.eu

Speciaalclub Insecten- en Vruchtenetende Vogels

Aangesloten bij de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Emerald glansspreeuw - Walsrode

groene glansspreeuw C van Berkel

jonge emeraal glansspreeuw in nest

Spreeuwen - vervolg

Familie Sturnidae.

Als link naar het vorige artikel publiceren we eerst nog een 2e fokverslag met de purperglansspreeuw. Vervolgens passeren de groene glansspreeuw en de Emerald glansspreeuw de revue. In het 3e en tevens slotartikel leest u de verslagen van de koningsglansspreeuw en de amethystglansspreeuw.

Fok met de purperglansspreeuw – Lamprotornis purpureus

Mijn volière van 5.50 x 2.50 m. was beplant met Leylandii coniferen, vuurdoorn langs de zijkant plus voorzien van stevige houtstronken en zitstokken van beuken- en berkentakken.

Het assortiment vogels bestond uit 2 koppels Japanse nachtegalen, Chinese spotlijsters, roodoorbuulbuuls, roodvleugelgaailijsters, putters plus een purperglansspreeuw.

Daar ik van plan was met deze glansspreeuwen te fokken werd een tweede volière gebouwd voor de andere vogels. Omdat ik totaal niet wist of ik nu met een man of vrouw spreeuw te maken had, heb ik later nog drie spreeuwen gekocht in de hoop dat ze zouden gaan koppelen. Tijdens de winterperiode trof ik een spreeuw dood aan in de volière. In februari werd alvast een broedblok opgehangen met een diameter van 16 cm en 40 cm hoog, hij werd gecamoufleerd met coniferengroen. Op een vogelbeurs kocht ik in april weer een purperglansspreeuw. Tot mijn schrik lag deze spreeuw die ik 's zaterdags gekocht had, 's maandags totaal gesloopt en dood in de volière. Van de 3 spreeuwen die ik over had, ringde ik er twee met kleuringen. Een week lang heb ik 's avonds de spreeuwen geobserveerd. Na twee avonden voor niets gezeten te hebben, merkte ik op de derde avond dat de vogels met de rode en zilveren ring interesse kregen voor het broedblok. Nadat ik deze twee spreeuwen meerdere malen het broedblok in zag gaan, begonnen ze ook met nestmateriaal te slepen. Wat voor mij nu zeker was, was het feit dat de pop, de vogel met de rode ring, het fanatiekste met nestmateriaal sleepte. Het baltsgedrag bestond uit een soort dansen en kwetteren van de man voor het broedblok om zo de pop naar zich toe te lokken, plus dat de ogen heel geel werden. Het nestmateriaal bestond uit hennepvezel, hooi plus wat van struiken afgetrokken blaadjes. Op 17 mei merkte ik dat het nest voltooid was. De paring heb ik helaas niet waargenomen. Vanaf de dag dat het eerste blauwgroene ei gelegd werd, had ook de derde spreeuw geen leven meer. Ze werd door de gehele volière heen gejaagd. Gelukkig heb ik haar op tijd kunnen redden en apart gezet. Op 21 mei trof ik het vierde en tevens laatste ei in het nest aan. Vanaf dat moment bleef de pop ook langer in het broedblok. De man bemoeide zich niet met de eieren, het was alleen de pop die zich over

de eieren ontfermde. Tijdens de broedperiode van 15 à 16 dagen heb ik niet meer in het broedblok gekeken, ook heb ik de eieren niet geschouwd. Ik merkte dat de pop op 4 juni vaker uit het broedblok kwam en met maden en meelwormpjes aan het slepen was. Toen ik in het nachthok kwam om de voerbakken bij te vullen, trof ik er een paar blauwgroene eierdoppen aan met bruine spatten. Voor mij was er een spannend moment aangebroken, ik wist dat er jongen waren maar hoeveel was voor mij nog een raadsel. Ik kon het broedblok vrij gemakkelijk inspecteren zonder dat ik in de volière hoefde te komen en de vogels te storen. Voor het broedseizoen monteerde ik een tralievoorfront vlak boven het nestblok met het schuifdeurtje precies boven het nestblok. Op de plaats waar ik mijn laddertje tegen de volière aan moest zetten heb ik de zijwanden met rietmatten gecamoufleerd. Ik vulde de voerbakken met universeelvoer gemengd met wat druivensuiker, meelwormen, kleine maden en buffalowormpjes waar de vogels meteen op afvlogen. De kleine maden en buffalowormpjes haalden ze er het eerst uit. Dit moment benutte ik snel om het broedblok te inspecteren. Ik trof er 3 kale roze jonge spreeuwen aan die meteen hun bekjes openden. Het vierde ei was onbevruucht. De jongen werden goed gevoerd, de vierde dag waren ze al zo stevig dat ik ze geringd heb. Rode mestpiertjes en kleine slakken uit de composthoop plus volwassen meelwormen werden dankbaar gebruikt. Op 8 juni vond ik een jong dood in het nachthok. Vermoedelijk heeft de pop de ring aan de poot zien zitten en als vuil beschouwd en hem afgevoerd. Jammer genoeg vond ik bij nestcontrole op 10 juni een plat gedrukt dood jong die tevens zijn ring kwijt was. Zo maak je in een broedseizoen ook teleurstellingen mee. Op de dagen die volgden hebben zich geen problemen meer voor gedaan. Het jonge spreeuw-tje dat nog over was werd volop gevoerd. Op 27 juni zag ik 's ochtends dat het jong uitgevlogen was. Het liet zich door de ouders goed vol stoppen. In tegenstelling tot wat er in boeken staat dat purperglansspreeuwen na 20 à 21 dagen uitvliegen, heeft het bij mij wel 24 dagen geduurd. Het ouderpaar maakte tussen het voeren door al weer aanstalten voor het volgende broedsel.

Fok met de groene glansspreeuw – Lamprotornis chalybaeus

Deze prachtige spreeuwen had ik sinds een klein jaartje in mijn bezit; het betrof hier ingevoerde vogels. Zij werden in maart bij elkaar geplaatst voor een geplande fok. Ze kregen een binnenvolière tot hun beschikking die verwarmd werd tot een temperatuur van 18°C. De morgenverlichting ging aan om 06.00 uur. De avondverlichting bleef branden tot 22.00 uur. De afmetingen van deze volière zijn: 3 m lang x 1 m breed x 2 m hoog. De beplanting bestond uit coniferen. De bodembedekking bestaat uit plauizen met houtvezels erop.

purperglansspreeuw - Jan Blasman

Er waren geen andere vogels gehuisvest in deze volière. Het voedsel bestond uit universeelvoer, buffalowormen, meelwormen en fruit. Het werd aangeboden via een bak die geplaatst was op een voederplank op een hoogte van 1 m. Tijdens de opfok werd dit menu nog eens extra aangevuld met buffalowormen, meelwormen en appel. Het baltsgedrag: de man voerde de pop buffalowormen en sloeg met de vleugels op de zitstok, ook floot hij kleine melodietjes. Als nestgelegenheid kregen zij een berkenblok met een doorsnee van 30 cm en 50 cm hoog, de binnendiameter was 20 cm, het invleggat 7 cm. Als nestmateriaal gebruikten ze kokosvezel en sisaltouw. Het nest werd keurig bijgewerkt. Het eerste ei werd gelegd op 20 mei, het legsel bestond uit 2 eieren welke ook bevrucht waren. De eieren waren groen en 34 x 20 mm groot. Twee jongen werden geboren, jammer dat na tien dagen een achterblijver in de groei stierf. Verdere opmerkingen over het nest en de jongen: Bij het binnengaan van de volière (4 x 7 m, verdeeld in zeven vluchten) kwam de pop altijd van het nest. Er werd alleen door de pop gebroed, soms ook door beide ouders. De broedtijd was 14 dagen. De jongen kwamen met tussenpozen van een dag uit het ei. Zij werden naakt geboren, de huidskleur was paarsblauw. Op een leeftijd van tien dagen gingen de zwarte ogen open. De jongen hadden stoppels vanaf zes dagen, de kleur was zwartgroen. Ze hadden veertjes na tien dagen. Ze werden geringd na zes dagen, de ringmaat was 4 mm. De vogels groeiden snel. Op een leeftijd van 24 dagen verlieten zij het nest. 's Nachts kwamen ze nog vier dagen terug op het nest. Zij werden niet door hun ouders verjaagd. Het jeugdkleed is groenblauw en wat donker dan dat van de ouders.

Fok met de Emerald glansspreeuw - Lamprotornis iris.
Beschrijving van de vogel.

Het oorspronkelijke woongebied van deze opvallende smaragdgroene glansspreeuw is betrekkelijk klein; zij komen voor in het uiterste westen van Afrika; Sierra Leone, Ivoorkust en Guinee. Hun voorkeur

gaat uit naar open savannegebieden, waar ze gewoonlijk in kleine groepjes 'opereren'. Het voedsel dat hoofdzakelijk uit mieren bestaat zoeken zij op de grond, maar ook andere insecten alsmede vruchten worden gegeten. Zoals alle glansspreeuwen houden zij van gezelligheid en doorgaans zijn ze te zien in luidruchtige groepjes. Ze slapen gezamenlijk, niet zelden met diverse soorten bij elkaar. Weliswaar zijn deze spreeuwen geen uitgesproken trekvogels maar ze verplaatsen zich regelmatig. Deze omzwervingen hebben vooral te maken met de weersomstandigheden en het beschikbare voedsel. De Emerald glansspreeuw heeft een voorkeur voor groene bladeren in het nest. Regelmatig zien we het vrouwtje - dat alleen broedt - haar nest ingaan met zo 'n blad in de snavel. Vermoed wordt dat zij op deze manier zorgt voor de juiste vochtigheidsgraad van de eieren. Naast deze groene bladeren wordt het nest opgevuld met pijnboomnaalden en grassen.

Het broedverslag.

We waren in het bezit van drie Emerald glansspreeuwen. Een ervan zetten we apart. Omdat de apart zittende vogel steeds naar de andere riep, besloten we hem bij de andere twee te plaatsen. Achteraf bleek dit geen slimme zet te zijn geweest, enkele dagen later lag deze "indringer" dood gepikt in de volière.

Begin mei in de namiddag werd een paring waargenomen; we waren dus in het bezit van een paartje. Bij controle van een berkenblok bleek dat zich hierin een keurig geheel gereed nest bevond. De grote plastic (1000 liter) waterbak die in de volière aanwezig was, moest gaan dienen als opslagbak voor wormen. Hij werd dan ook snel geleegd en opgevuld met zand. Nu dus maar in spanning afwachten op de dingen die verder gingen gebeuren. Op zondag 6 mei lag er voor het eerst een ei in het berkenblok. Mijn eerste gedachte was: het lijkt wel een ei van de Japanse nachtegaal (moeilijk te zien met

De

Purperglansspreeuw met links het jong

een spiegelkje). Op deze zondag heb ik alle vogels, behalve de Emerald glansspreeuwen, naar een andere vlucht overgeplaatst. Maandag lag het 2e ei in het nestblok, dus toch eieren van de spreeuwen. Dinsdag volgde het 3e en tot grote vreugde ging de pop over tot broeden bij het 4e ei. Nu maar afwachten op het spannende moment of de eieren ook bevrucht waren? Tijdens de broedtijd kwam de pop, die het broeden geheel voor haar rekening nam, regelmatig van het nest af. Ze had dikwijls een groen blad in de snavel en bij nestcontrole bleek dat ze bladeren mee nam in het nest. Zondag 20 mei, net terug van weggeweest, kon ik niet langer wachten. Ik moest zekerheid hebben of de eieren bevrucht waren. De eitjes in een bakje water, en ja hoor, twee van de vier schommelden in het water. Nu moest ik actie ondernemen, ik had namelijk nog geen ringen besteld. Ook moest ik aan wormen zien te komen voor in de plastic bak. Maandag 21 mei, na het werk, keek ik snel met een spiegelkje in het nestblok en ja hoor, het eerste jong lag in het nest. Bij de burensnel een riek geleend om wormen te steken. Veel interesse had de pop hier nog niet in, dus maar snel eivoer maken, tahoe, vitamines en geblancheerde meelwormen erdoor. Hier werd wel wat van opgenomen, maar of het jong er direct mee gevoerd werd kon ik nog niet echt waarnemen. Dinsdag 22 mei volgde het 2e jonge spreekwiltje. Ook nu weer eivoer met tahoe e.d., maar naast de meelwormen mengde ik er pinkymaden en diepvries buffalowormen door. Dit werd volgens mij goed opgenomen. Op 23 mei zag ik dat er een dood jong in het nestblok lag, een tijdje later werd dit door de spreeuwen uit het blok gegooid. Mijn indruk was, dat het overgebleven jong niet

erg goed gevoerd werd. Met de hand heb ik die avond en de volgende morgen wat bijgevoerd. Op Hemelvaartsdag, 24 mei, gingen mijn vrouw en ik een eindje fietsen en zijn we onderweg bij een verkoper van voedseldieren langs gegaan. Daar konden we naast meelwormen ook krekels, buffalowormen en wasmotlarven kopen. Bij thuiskomst werd snel van alles wat verstrekt. Op dat moment bleken de wasmotlarven een prima voedsel voor de spreeuwenfamilie. De ouders voerden vanaf dat ogenblik het jong prima met de door mij aangeboden wasmotlarven. Later gingen ze de andere voedseldieren ook beter opnemen en aan het jong voeren. Nu groeide het jong snel en voorspoedig op. Op zaterdag 9 juni heeft een buurman enkele foto's van de jonge Emerald glansspreeuw gemaakt. Tijdens het fotograferen ontdekte ik dat inmiddels de oogjes geopend waren. Op woensdag 13 juni, toen ik terug was van mijn werk, waren de gedragingen van de oudervogels heel zenuwachtig. Mijn eerste gedachte was: "Zou het jonge spreekwiltje misschien uitgevlogen zijn?" Controle leverde een boel geschreeuw op plus een jonge spreekwilt in de coniferen.

Wij kunnen ons voorstellen, dat er mensen zijn die graag meer informatie wensen en/of met deze soort vogels zouden willen fokken. Voor meer informatie zie onze website: www.vogelspeciaalclub.nl

Redactie Vogelexpressie / Bestuur Speciaalclub Insecten- en Vruchtenetende Vogels (wordt vervolgd)

De /

Kweekverslag van de Omei “shan” timalie *Liocichla omeiensis*.

De Omei shan timalie word in de Nederlandse avicultuur ook wel eens de Omei nachtegaal genoemd.
In het Engels wordt deze soort echter veel toepasselijker omschreven de grey faced liocichla, wat dus naar zijn uiterlijk verwijst of de mount omei babbler, wat dus naar zijn verspreidingsgebied verwijst.
De soort heeft een afmeting van ongeveer 17 cm en voor de uiterlijke kenmerken verwijs ik u graag naar de bijgeleverde foto's. Iets wat minder goed te zien is op de foto's is het geslachtsverschil tussen man en pop. Zo heeft de man duidelijk rodere velden in vleugel- en staartpennen en bij mijn man was, over het algemeen genomen, de kleurschakeringen net iets mooier van pigment.
Ik schrijf u bewust bij mijn man want ik heb ook al koppels gezien

waarbij de kleurverschillen niet zo duidelijk waren.
Wat mij ook op was gevallen bij de Omei's die ik tegen ben gekomen (en dat waren er niet echt veel) is dat er verschillende Omei timalies zijn die duidelijk in grote verschillen. Beide vogels hadden ook min of meer dezelfde roep, zang en qua volume in toonhoogte en lengte.
De Omei shan is een endemische soort in Zuid-West China, waar de soort zich ophoudt in de tropische wouden rond de bergen.
Het is een nieuwsgierige en luidruchtige soort die men niet zo snel ontdekt in de onderbegroeiing van het tropische woud het is een soort die zich perfect heeft aangepast aan zijn omgeving.
De soort houdt zich het liefst op in bamboe en besdragende struiken. Deze insecteneters foerageren meestal in het bijzijn van andere vogels-

oorten en struinen zo binnen hun habitat alles af naar wat eetbaars. Het is een vruchten- en insecteneter die niet kieskeurig is ingesteld. De Omei shan vertoont een verticale trek wat met het voedselaanbod en met het jaargetijde in verband staat, waar het dus op neer komt is dat als het kouder wordt de vogels lager in de bergwouden te vinden zijn. Wordt het warmer zijn ze weer hoger waar te nemen. De vogelsoort slaat te boek als zijnde een bedreigde vogelsoort en dit heeft alles te maken met het verwoesten van de wouden op de bergketens en door de vogelvangst. De soort is namelijk zeer geliefd als kooivoegel in de Aziatische landen voor hun zang en gedrag. Deze inleiding is lang niet toereikend maar over de soort is in literatuur als soort nergens veel of inhoudelijk over geschreven, met andere woorden het is een vrij mystieke vogel waarover weinig bekend is. Echter zijn er in gevangenschap al meerdere broedsuccessen behaald met deze en andere uit de liocichla familie maar wederom kon ik hier niet zoveel van terug vinden in de diverse bladen. Er zijn mij nog verwante Liocichla bekend en dat zijn de Liocichla steerii de Liocichla phoenica en de vrij recentelijk ontdekte Liocichla bugun. Deze laatste soort is voor het eerst ontdekt in 1995.

De kweek

In mijn voortdurende zoektocht naar vogels die bij mij passen qua soort en nieuwe uitdaging kom ik op vrij veel plaatsen, bij handelaren en kwekers groot en klein. Zo kwam ik bij een meneer terecht die 1 vogelsoort bezat en 1 vogelvlucht had van 2 meter breed x 2 meter hoog en 2 meter diep welke was bekleed met een grote conifeer die ongeveer de helft van de kooi voor zijn rekening nam. Met andere woorden het was misschien wat krap maar er was wel voldoende schuilmogelijkheid en de mogelijkheid om te nestelen. Het nestelen en broeden was geen probleem bij dit import koppel in de twee jaar dat hij deze in bezit had. Alleen vertelde de man mij dat de vogels de nare gewoonte hadden om de jongen het nest uit te gooien en dat hij dit van de driemaal verkregen

nesten had meegemaakt. Na wat overleg tussen beide partijen had ik de man een koppel Japanse nachtegalen uitgeleend en had ik zijn koppel Omei's geleend met de afspraak dat als er jongen op stok waren van de Omei's de oudvogels weer terug naar de betreffende meneer gingen en de Japanse nachtegalen de tegenovergestelde weg. En zo geschiedde het ook en had ik half januari een mooi koppel Omei's op het hok.

Na een weekje waren de vogels geheel op hun gemak en stonden geheel op het mijn voorgeschotelde voer wat bestond uit een variërende mengeling van meel- en buffalowormen, wasmotlarven, krekels, eivoer met daarin pinky's verwerkt en wat fruit. Appel en peer was veruit het favoriete fruit bij dit koppel en verder werd nog universeelvoer aangeboden maar dit werd maar zeer weinig opgenomen. Zoals altijd werd bij mij het levende voer bepoederd met een insectenstrooimiddel en wat spirulina. Wat ook altijd een feestje was voor mij om te zien maar zeker voor de vogels was als ik er weer wat gevangen weideplankton ingooide. Dit werd altijd met veel vreugdekreten en bewegingen ontvangen en laten zij zich dan dit wel smaken. De Omei's zijn trouwens winterharde vogels die in de winter buiten kunnen verblijven als zij voldoende beschutting hebben en/of beschikking hebben over een nachthok.

Op 5 april werden de vogels bij mij apart gehuisvest in een broedvlucht van ongeveer 2,5 meter breed x 2 meter hoog en 2,3 meter diep welke zij niet meer hoefde te delen met ander vogels.

Al vrij snel kon ik baltsgedrag van de vogels waarnemen wat bestond uit roepen naar elkaar, hevige vleugelbewegingen maken zoals een bedelend jong en verder werd er achter elkaar aan gejaagd en deden ze elkaar voedsel aanbieden en als de pop dan toegaf werd er door de man gelijk getreed.

Op 28 april werd er in een conifeer op ongeveer 1,2 meter hoogte een nest gemaakt dat bestond uit voornamelijk kokosvezel, haarworteltjes, gedroogd lang gras en wat mos.

De pop bouwde dit nest in haar eentje. Op 2 mei was het dan zover

dat het eerste ei wat blauw/groenachtig van kleur was met zwart-bruine spatjes erop, was te bewonderen in het nestje.

Er werden in totaal 4 eitjes gelegd en beide ouders bebroedden de eitjes. Echter was het wel zo dat de man dit niet van harte deed en verzaakte wanneer het ook maar eventjes kon.

Op 15 mei zag ik bij het voeren een stuk van een eierschaal liggen in de hoek van de volière, wat dus betekende dat er jongen waren. ik heb verder niet in het nest gekeken want de pop zat zo stevig dat ik haar niet wilde storen. ik dacht bij mezelf, als het zover komt dan zie ik ze later bij het ringen wel of anders dood op de volièrebodem.

Als ringmaat werd er gesuggereerd dat 3,5 mm voldoende zou zijn. Nou had ik achteraf gelukkig ook een kardinalensoort op dat moment in een van mijn hokken vliegen en dus de ringmaat van 4 mm besteld want hoe ik ook keek in de volière, ik vond geen dode jongen en met het komen van de ringdatum (ik nam aan de zesde dag) was het dus zover. Er moest geringd worden. 2 Jongen in totaal en twee eieren waren verdwenen.

Ik kan u niet vertellen wat er met die twee eieren is gebeurd of dat deze bevrucht waren of niet; ik heb ze in ieder geval nooit meer gezien. Maar u kunt zich misschien voorstellen dat bij het uitnemen van twee puntgave jongen uit het nest ik geen moment meer aan die twee "verloren eieren" heb gedacht.

Ik had in totaal 8 ringen, 4 x 3,5 mm en 4 x 4,0 mm, geprepareerd met een ventielslangetje op zak en de 3,5 mm ring was te klein ook bij het kleinste jong, dus het werd 4,0 mm en dit ging voorspoedig. Met enige angst werden de jongen teruggeplaatst en ik bleef een tijdje lang buiten de kooi staan observeren wat de reactie van de oudervogels zou zijn op deze verstoring en op de eventuele ontdekte ring. ik had vlak voor het ringen de voerbakken goed gevuld en volop weideplankton verstrekt en toen zij bekomen waren van de verstoring, welke ik aan het geluid en kabaal wat zij produceerden te horen kreeg niet echt konden waarderen, werd er door de oudervogels eventjes een korte nest inspectie gedaan en vervolgens werd er gewoon - of dat er niks was voorgevallen - gevoerd en ging de pop

op de jongen zitten. Het voedselaanbod tijdens de jongen opfok was overigens niet anders dan toen er geen jongen waren; alleen de hoeveelheid werd daarvan verhoogd.

Mijn afleidingstactiek had gewerkt.

Elke dag weer werd de bodem grondig aan een inspectie onderhevig maar ik kon niks van uitgegode jongen vinden en groot was mijn vreugde dan ook toen ik op 30 mei in de ochtend bij het voeren op een halve meter hoogte in de conifeer de jongen kon ontdekken. Bij het naderen van de volière wist ik al dat er verandering in de situatie was opgetreden want beide oudervogels waren heel zenuwachtig van gedrag en lieten zich weer flink horen. Met de dag ging het beter met de vliegkunsten van de jongen. Wat mooi was om te zien was de zorg die de oudervogels hadden voor hun jongen want zij bleven altijd dichtbij de jongen tijdens hun vliegavonturen. Het geslacht was overduidelijk te zien bij de jongen. ik had een man en pop gekweekt; de man had vaal rood aan het einde van zijn nog niet volgroeide staart en bij de pop was dit niet zo. Overigens waren de jongen bij het uitvliegen gelijk van kleur als de oudervogels hetzij wel matter.

Omei "shan" timalie

Liocichla omeiensis

De vijfde juni werd een inktzwarte dag in mijn Omei kweek. Ik vond de man dood en wat was ik daar ziek van. Dat schrijf ik nu, de vogelhobby bestaat nu eenmaal uit pieken en diepe dalen en soms ligt vreugde en teleurstelling dicht bij elkaar. Ik had de vogel laten onderzoeken en als antwoord kreeg ik; hoogstwaarschijnlijke doodsoorzaak is ouderdom want ziektes werden er niet ontdekt aan de vogel. Ik heb met lood in de schoenen die middag de eigenaar van de

vogels gebeld, hij was teleurgesteld maar ook zeer blij dat het tot nu toe wel was gelukt om jongen op stok te krijgen. Als pleister op de wonde heb ik hem toen aangeboden om hem de Japanse nachtegale te schenken maar dat was niet nodig. Zoals afgesproken verruilen de vogels weer van hok na het broedseizoen en toen ik de vogels bracht, zag ik een blik van ongeloof toen ik hem de pop en twee geringde jongen in handen gaf. Hij vroeg mij wat ik gedaan had om het probleem van uitgooien van de jongen te verhelpen. Mijn antwoord was "niks", want ik had er ook niks aangedaan het ging vanzelf allemaal en had ik schijnbaar gewoon geluk gehad. Of zou de ervaring met insecteneters zoals de te creëren voliëreindeling en soortgerichte aanpassingen, standplaats voliëre, voedsel, benadering van de vogels de doorslag hebben gegeven? Als u het weet mag u het vertellen, ik weet het niet ik hou het wederom maar weer op geluk.

Ik had de man ook aangeboden om op zoek te gaan naar een nieuwe Omei man. Zo'n zoektocht naar zulke vogels is een langdurige kwestie maar op een gegeven moment had ik er een gevonden maar toen ik belde om dit heugelijke nieuws te vertellen was het al te laat, de vogels zaten al in Duitsland.

Dit gegeven maakte mij niet zoveel uit want ook als de vogels mijn eigendom waren geweest had ik ze van de hand gedaan, want u weet het, ik ben altijd weer op zoek naar een nieuwe uitdaging en als je beperkte ruimte hebt, tja dan moet je wel. Ik had nog echter nog meer pech want door mij onbekende redenen ben ik sommige foto's kwijtgeraakt op de camera of op de pc. Foto's die ten goede zouden moeten komen aan dit kweekverslag. Helaas. Ook nu geldt weer dat ik genoten heb van deze uitdaging en vogels-oort met al zijn eigenschappen en kijk terug, met gepaste trots, op de kweek met de Omei "shan" timalie.

tekst : A. Bakker
foto's :fam. Bakker.

Kweken van prachtvinken (11)

In deze vervolgserie behandel ik steeds een onderwerp uit mijn boek "Kweken van Prachtvinken" dat begin 2004 is uitgegeven.

Hoofdstuk 11 gaat over de nomenclatuur.

In de nomenclatuur wordt op wetenschappelijke wijze een ordelijke indeling gemaakt van planten, dieren, mineralen, enz. en worden de onderwerpen voorzien van afgeleide Latijnse en Griekse namen. De letterlijke vertalingen naar het Nederlands laten zien dat deze namen vaak betrekking hebben op het uiterlijk, gedrag of het geluid dat wordt geproduceerd.*

De nomenclatuur van vogels ziet er als volgt uit: familie - geslacht - (ondergeslacht) - soort - ondersoort.

Als de vogels bepaalde eigenschappen gelijk hebben, zijn zij lid van dezelfde "familie". De "familie" is onderverdeeld in verschillende "geslachten" met soms "ondergeslachten", dat hangt van de geraadpleegde lijsten af. De "geslachten" zijn weer onderverdeeld in "soorten" met hun "ondersoorten".

De Familiennaam en de Geslachtsnaam worden met hoofdletters geschreven. Het is de gewoonte de wetenschappelijke namen cursief te schrijven. De vogels die wij hier bespreken zijn allemaal lid van de familie "Estrildidae". Omdat het voor de kweekaanwijzingen van ondergeschikt belang is, heb ik de soorten per geslacht samengevoegd, ook noem ik niet alle ondersoorten. Deze staan o.a. uitgebreid beschreven in het boek "Prachtvinken in beeld" waar ik nu mee bezig ben en dat naar alle waarschijnlijkheid dit jaar uitkomt. Ook kunnen de diverse speciaalclubs u hiermee verder helpen. Sommige vogels worden in het ene boek (Finches and Sparrows) in een geslacht ingedeeld en in een ander boek (das Prachtvinkenbuch) in een ondergeslacht. De Duitsers gebruiken namelijk de "Walters-liste", terwijl ongeveer de rest van de wereld de Checklist van Howard and Moore volgt.

In dit hoofdstuk staan verder alle prachtvinken vermeld met hun Nederlandse, Engelse, Duitse en wetenschappelijke namen.

* Noot:

Als auteur heb ik nogal wat moeite met de Nederlandse namen die, op welke wijze dan ook, in het verleden tot stand zijn gekomen.

Namen als rode druppelstrilde, granaatstrilde, zwartkapstrilde en masker-ramadine zijn min of meer logisch verklaarbare namen. Maar een blauwfa-zantje? Een kleine fazant met blauwe veren? Waarom niet: blauwbor-stastrilde?

Napoleonnetje? Napoleon in Dinky-toyformaat?

Het is natuurlijk een onderwerp dat zeer veel discussies kan losmaken, maar het zou niet zo gek zijn hierin eens wat structuur aan te brengen. Geef de vogels een groepsnaam en koppel daar de soortnaam aan. De groep druppelstrilden is hiervan een mooi voorbeeld. Je hebt dan de rode, bruine, groene, dybowski, en leigrijze druppelstrilde. Ditzelfde patroon kan men ook aanhouden voor bijv. bergstrilden, bosastrilden, blauwstuitstrilden, streepstrilden, enz.

Ik onderken dat het organisatorisch nogal wat voeten in de aarde heeft, maar als we de namen die nu in zwang zijn, vergelijken met de officiële namen in de "Complete checklist van de vogels van de wereld" van Michael Walters - uitgave 1996 -, dan blijkt dat van de 132 soorten prachtvinken er liefst 30 al een andere naam hebben. Deze afwijkende namen worden ook door de vogelbonden gehanteerd in de vraagprogramma's. Ik zal daarom in het nog te verschijnen boek "Prachtvinken in beeld" de wetenschappelijke namen van de vogels gebruiken. Daarbij komen dan de gestroomlijnde namen te staan en de in zwang zijnde huidige Nederlandse namen.

Voor discussie hierover sta ik open.

Tony Jochem

www.avitoon.nl
t.jochem@avitoon.nl

SCHERPE MAAGKIEZEL
* voor kanaries, tropen, wildzang, kleine parkieten, etc. * voor grote parkieten, papagegaaien, kwartels, fazanten, etc. * voor postduiven.
Uw vogels hebben geen tanden. Wel een zpiernaag. Zorg dat er scherpe kiezal in zit!

VERKRIJGBAAR IN ALLE DIERENSPECIALAZAKEN.
NU OOK OESTERSCHELPENGRIT
Gratis monster en folder bij:
F. THIJSSEN MILL
SPECIALIST IN SCHERPE MAAGKIEZEL
Tel. (0485) 45 17 37 - Postbus 29, 5450 AA MILL

 Aluminium volières op maat gemaakt.
Bel voor een gratis offerte:
0522-281776
of kijk op: www.waluvo.nl

Pascal Hemel *De specialist in Geïsoleerde volières en kunststofkoolen*
Volièrebouw

Volières
Volière onderdelen
Geïsoleerde nachtverblijven
Dubbele kweekboxen
Broedmachines / Ziekenkooien
Luchtreinigers

Openingsuren:
Ma t/m vr 09:00 tot 17:00 uur
Zat en zo 10:00 tot 17:00 uur
Wisseldag geloten

Slaghekweg 1b
7437 AA Bentelo
Tel: 0547-292806
Fax: 0547-271341
E-mail: pascal.hemel@hetnet.nl
www.pascalhemelvolierebouw.nl
www.vogelhandelhemel.nl
www.g-onl.nl

G&O
Kunststofkoolen

Foto 1: grijsvleugelgrijsgroen man.

De vogel heeft een mooie lengte boven de stok. Een prima kophoogte, maar de kop zou wel breder moeten zijn. De keelstippen zijn niet mooi geplaatst, staan teveel aan de zijkant van het masker. De kleur van de keelstippen is wel goed grijs, maar de vleugeltekening zou wat dieper grijs moeten zijn. Vergelijk het maar met de grijsvleugelhemelsblauw van foto 2.

Foto 3: overgoten grijs man.

De overgoten is een vogel waarvan het zwarte melanine 80% of meer is gereduceerd. Dat is bij deze vogel goed het geval. Vergelijk de tekening van deze vogel maar met die van de grijsvleugels en je ziet duidelijk de nog sterkere reductie. Fysiek is het ook een prima vogel met een goede opbouw van lichaam naar kop. De vogel heeft bij deze goede kop ook een mooie maskerdiepte en goed geplaatste zachtgrijze keelstippen.

Vogelbespreking door Jan Bouwmeesters

Foto 2: grijsvleugelhemelsblauw man.

Hier zien we een grijsvleugel met de juiste kleur van de keelstippen en de vleugeltekening. Grijsvleugel is namelijk een reductie van 50% van het zwarte melanine, dus zeg maar half zwart. Hier voldoet deze vogel heel goed aan. De kleur van de keelstippen is gelijk aan de kleur van de vleugeltekening, dus best wel ideaal. Fysiek gezien is het ook een zeer behoorlijke vogel waarbij we wel graag de kopdracht wat meer voorover zouden willen zien en het achterhoofd wat voller. De keelstippen zijn mooi geplaatst.

Foto 4: puntkuif dominant bont hemelsblauw man.

Deze vogel staat mooi recht op de stok. De kopdracht zou wat meer voorover moeten zijn en het masker wat dieper met grotere spots. De bontverdeling is redelijk. De kenmerkende puntkuif is goed centraal geplaatst boven de snavel, maar zou toch wat meer in een puntje moeten uitlopen en nog iets langer mogen zijn.

usel

De,

De JMC blijft bij de tijd.

De afgelopen maanden is er weer hard aan verschillende standaarden gewerkt. Onze vogelhobby is gelukkig geen starre maar een dynamische hobby, waarbij de ontwikkelingen dus niet stil staan. Daarom moet er steeds aan de standaarden worden gewerkt om ze up to date te houden. Door het ontstaan van nieuwe mutaties en daarmee gepaard gaande vaak meerdere nieuwe kleurslagen, is er steeds weer behoefte aan uitbreiding van een bestaande standaard. Ook kunnen nieuwe inzichten ertoe leiden dat bepaalde onderdelen van een standaard gewijzigd dienen te worden.

De standaard van de Japanse Meeuw is daarop geen uitzondering. Samen met de leden van de JMC is de oude standaard helemaal nagelopen en waar nodig zijn wijzigingen en aanvullingen voor gesteld. De Technische Commissie van de JMC heeft het geheel uitgewerkt en aan de KMV-Tropen voorgelegd. Op deze wijze wordt al vele jaren op een zeer vruchtbare wijze met de KMV-Tropen samengewerkt. Op een aantal onderdelen is de standaard dus enigszins

gewijzigd, en ook zijn er een aantal nieuwe kleurslagen aan toe gevoegd.

Het is alweer een aantal jaren geleden dat vanuit Japan de "Pearl" mutatie is binnen gehaald, waarvoor in het Nederlands de naam "Gepareld" is gekozen. Een geslachtsgebonden en recessief verervende reductiefactor, die vooral het zwarte eumelanine reduceert. Een paar jaar geleden is deze mutant hier in Onze Vogels al aan u voorgesteld, en aangezien dit artikel niet bedoeld is om een aantal kleurslagen uitgebreid te bespreken, laten we het bij een enkele foto van een fraaie gepareide.

Na een eerste fase, waarin een concept standaard van deze kleurslag in zwartbruin en zwartgrijs is opgesteld, zijn deze kleuren nu officieel in de standaard opgenomen. Alleen in deze twee kleurcombinaties zijn ze in de standaard opgenomen, omdat met andere reductiefactoren geen fraaie en vooral geen herkenbare kleurslagen mogelijk lijken te zijn. Overigens is dit voor de experimentele kweker geen reden om nooit eens een combinatie uit te proberen; tenslotte is het in het ver-

leden vaker gebeurd dat een "ongewenste combinatie" later toch een populaire TT-vogel bleek te worden.

Een tweede mutatie die nu in een aantal vormen is opgenomen is de gefriseerde. Hoewel de meningen hierover ver uit elkaar kunnen liggen vinden we dat dit geen reden mag zijn om de liefhebbers van deze vogels hun liefhebberij te ontzeggen. De dominant verervende frisefactoren veroorzaken een gewijzigde veerplant op de borst of in de nek. Omdat deze friseringen bij ongecontroleerde kweek zich uit kunnen breiden tot in de vleugelpennen, kan daarmee het vliegvermogen worden aangetast. De standaard geeft dan ook duidelijk aan dat de friseringen zich moeten beperken tot een rozet of korf op de borst, of een opstaande korf in de nek. Met het streng straffen van uitgebreidere friseringen zal worden voorkomen dat er met slecht vliegende vogels verder wordt gekweekt.

Tja, en over smaak valt niet te twisten: als je in Apeldoorn tussen de stellingen frise-kanaries doorloopt zul je ook daar groepjes enthousiaste kwekers tegenkomen, maar ook

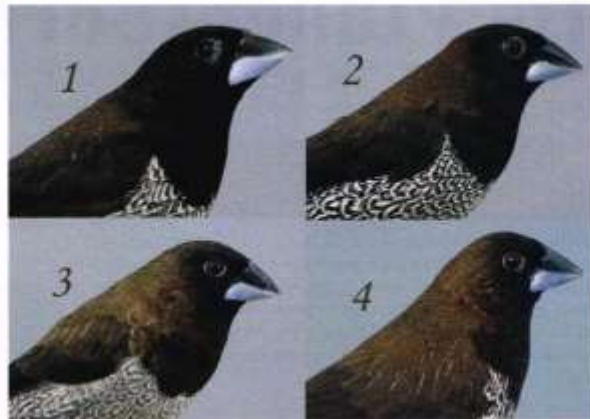

*Gepareld Zwartbruin:
Een van de beste vogels van deze kleurslag die we de afgelopen jaren hebben gezien. Jawel, van de voorzitter van de JMC, Fred Panjer!*

Diksnavelnon:

Eén van de rietvinken die we nog steeds hebben. Het bestand is echter klein dus is het uitwisselen van vogels en kweekervaringen uitermate belangrijk om deze, maar ook veelandere soorten voor de avicultuur te behouden.

- kop 1 Te zwarte kopkleur: het zwart loopt te uitgebreid door in de nek met een te abrupte overgang. De zgn "nonnenkop"
- kop 2 Een overgang op de juiste plaats, al mag het nog wel wat vloeiender verdeeld over een wat bredere zone.
- kop 3 Masker nog redelijk zwart, maar dekkleur wat licht. De overgangszone is te smal en ligt te ver naar voren. De wang is daarmee te licht
- kop 4 Deze vogel is qua zwartbezit niet beter dan voorgaande, maar door het hogere roodbruin bezit is het minder storend. Ook hier moet de overgangszone wat meer naar de wangreek.

mensen die het maar gedochten vinden. Dan zijn er ook voor bestaande kleurslagen wat wijzigingen doorgevoerd, of wat puntjes aangescherpt. De basisvorm zwartbruin werd geheel zwartbruin gevraagd, inclusief de gehele wang en de mantel. Wat mantel betreft was dit eigenlijk een foutje: deze is altijd wat lichter bruin geweest. Als je dit goed leest werd er dus een geheel zwartbruine kop gevraagd met een afscheiding tussen nek en mantel. Dit is gewijzigd in een overgangszone tussen de zwarte keel en borst en de donkerbruine mantel. Deze overgangszone mag pas achter het oog beginnen en mag niet voorbij de nek doorlopen. Dus op de wang moet de overgang plaats vinden. Daarnaast moet een duidelijke streeptekening op de mantel aanwezig blijven. Bij te donkere meeuwen kan deze bestreping verdwijnen en daarmee is de beschrijving van de mantel als donkerbruin in overeenstemming. Deze zelfde overgangszone is uiteraard ook geprojecteerd op de zwartgrijs. Bij de mokkabruine is de kleurbeschrijving gewijzigd in koudbruin ipv koffiebruin. Waarmee de discussie over welk merk koffie, en of het met of zonder melk is, verleden tijd is. Tevens wordt duidelijk de nadruk gelegd op egaliteit bij deze kleurslag.

Deze egaliteit geldt ook voor de roodbruine. In principe is er voor de roodbruine niets aan de standaard veranderd. Deze was goed, maar omdat er de laatste jaren meer de voorkeur uit ging naar wat (te) donkere roodbruinen zijn bij de keurtechnische aanwijzingen wat extra opmerkingen gemaakt, vooral over de snavelkleur in combinatie met de zgn "mokka" staart. Hopelijk wordt er hierdoor weer iets meer volgens de standaard gekeurd. Voor de overige kleurslagen is er in wezen niets veranderd. Alleen bij de getekenden komt er iets meer ruimte voor variatie in koptekeningen. De opzet van de standaard is wel grondig gewijzigd. Deze komt in een zgn matrix uitvoering, zoals meerdere standaarden momenteel zijn uitgevoerd. Dit geeft een beknopt, maar veel overzichtelijker beeld van de diverse kleurslagen. Er is eigenlijk in één oogopslag te zien wat de verschillen zijn tussen de verschillende kleurslagen. Bij de JMC zijn natuurlijk ook de Lonchura-soorten ondergebracht. De standaard voor deze vogels is niet gewijzigd. Het is dan ook eigenlijk geen standaard, maar meer een soortbeschrijving. En voor het ontstaan van nieuwe soorten is nu eenmaal wat meer tijd nodig dan een tiental jaren. Wel willen we de JMC bij alle Lonchura-

kwekers onder de aandacht brengen. Ook de import van deze soorten lijkt voorgoed tot het verleden te behoren. Omdat we het dus zullen moeten doen met de aanwezige exemplaren in Europa is het belangrijk dat de kwekers van deze soorten onderling goed contact met elkaar gaan en blijven onderhouden. Lid zijn van een zelfde club bevordert dat zondermeer. Een lidmaatschap van 20 euro per jaar kan toch geen probleem zijn? Op zaterdag 29 september houden we weer onze jaarlijkse clubkampioenschappen van 2007 in het clubgebouw van de "Leerdamse Vogelvrienden" P.M. van Gendstraat 23 te Leerdam. Reken erop dat er weer het "neusje van de zalm" zit op Japanse-meeuwen-Lonchura-gebied! Voor liefhebbers en belangstellenden van deze vogels een must. 's-Morgens vindt de keuring plaats, maar wordt er voor de inzenders en belangstellenden een aantal onderwerpen aangaande onze vogels behandeld. Daarnaast is er ruim gelegenheid om "bij te praten", en gaat in de loop van de ochtend de verkoopklasse al open. Om 14.00 uur wordt de tentoonstelling geopend en kunnen de vogels de rest van de middag worden bekeken en becommentarieerd. Ook u bent van harte welkom!
fotograaf: Pieter van den Hooven

De Vinkensport in Goirle

In Goirle zijn in 2007 nog ca. 16 vinkeniers actief in de vinkensport en nemen deel aan de door hen in Goirle georganiseerde vinkenconcouren. Daarnaast nemen ze deel aan de vinkenconcouren die in Tilburg en bij zusterverenigingen in België worden gehouden.

De vinkensport in Goirle gaat terug tot ongeveer 1981. De toen van kracht zijnde Vogelwet stond het houden van vinkenconcouren in Nederland niet toe, maar de vinkeniers uit Goirle organiseerden in het geheim toch wedstrijden. Deze vonden op verschillende locaties plaats en de leden werden dan kort voor de wedstrijd ingeseind waar ze zich moesten verzamelen. Daarnaast deed men toen ook al mee aan wedstrijden in België, waar het houden van vinkenzangwedstrijden steeds legaal was.

Met de invoering van de nieuwe Flora en Faunawet in 2002 was het weer mogelijk de vinkenconcouren legaal in Nederland te organiseren. Vanaf die tijd worden in Goirle vinkenconcouren georganiseerd in de tuin van één van de leden. De wedstrijden worden tijdens het wedstrijdseizoen gehouden op zaterdag om zo op zondag mee te kunnen doen aan de wedstrijden in Tilburg.

In 2007 ben ik op uitnodiging aanwezig op twee concouren die door de vinkeniers van Goirle worden georganiseerd als afsluiting van hun wedstrijdseizoen.

Vinkenzangwedstrijd in "open kooien"

's Morgens om half negen precies start de wedstrijd met "open" vinkenkooien. In de tuin staan op schragen een groot aantal vinken opgesteld op een vooraf door loting vastgestelde plaats.

De "open kooien" zijn niet allemaal uniform, maar het uitgangspunt is dat de kooi aan de voorkant open is. De kooien zijn veelal door de vinkeniers zelf gemaakt.

Het uitgangspunt van zo'n wedstrijd is dat de vink, die gedurende een uur de meeste liedjes slaat, de dagkampioen wordt. Het is dus zaak iedere slag te registreren.

Op een ruime afstand zitten de "schrijvers" met "de lat".

Zij luisteren zeer geconcentreerd naar de vink in de kooi die recht voor hen is geplaatst. De indeling van de schrijvers is zodanig dat niemand

zijn eigen vink afluistert. Door de open voorkant van de kooi heeft de schrijver wel het voordeel dat hij de vink kan zien en dus ook visueel kan waarnemen wanneer deze slaat. De voorwaarde bij deze wedstrijd is dat de vink een volledige slag moet maken. Dat wil zeggen dat ieder liedje dat wordt geslagen afgesloten moet worden met "eske-wiet" of "suskewiet". Afgebroken liedjes worden niet geteld. Ieder volledig geslagen liedje wordt geteld door met behulp van een krijtje een streepje te zetten op een vierkante zwarte lat. Deze lat heeft een nummer dat overeenkomt met het nummer van de plaats van de kooi.

De wedstrijd duurt 1 uur. Een minuut voordat het uur voorbij is krijgen de schrijvers een seintje en precies op tijd met men de lat neerleggen. Alle latten worden daarna verzameld en het aantal afgeturfd slagen

wordt per lat geteld. Doordat de lat in vakjes van 10 slagen is ingedeeld gaat dit tellen vrij vlot. De vink die in dit uur het meeste aantal liedjes heeft geslagen is dagkampioen.

Op deze morgen was dat de vink met de naam "Willem". Hij had 162 liedjes geslagen en dit aantal was gelet op het weer, wel droog maar toch zwaar bewolkt, een aardig resultaat.

Vinkenzwangwedstrijd in de "glaskooi"

De vinkeniers van Goirle hebben veel contacten met Belgische vinkenmaatschappijen en nemen ook deel aan wedstrijden in België. Daar wordt echter niet de "open kooi" gebruikt maar de zogenaamde "glaskooi". Hierdoor moeten de vinkeniers uit Goirle dus ook zelf

deze kooien bezitten om daarin hun vinken te trainen. Een logisch gevolg daarvan weer is dat zij in Goirle zelf ook concoursen organiseren met glaskooien.

De wedstrijden worden in dezelfde tuin in Goirle georganiseerd. De afmeting van de tuin bepaalt eigenlijk het aantal vinken dat maximaal kan mee doen. In dit geval is dat maximaal 12 vinken per concours. De opstelling van de kooien is anders dan die welke wordt toegepast bij de "open" vinkenkooien.

De glaskooien staan op de grond en op een ruime onderlinge afstand. De schrijvers en hun lat zitten op een kortere afstand van de vink dat de afstand bij een concours met open vinkenkooien. Iedere schrijver luistert naar de vink van z'n buurman d.w.z. de schrijver die zijn vink op plaats 4 heeft staan luistert zelf naar de vink op plaats 5. De eigenaar van de laatste vink luistert naar de vink op plaats 1. Bij een groot concours moet hij dan een stevige afstand afleggen om z'n eigen vink weer op te halen.

Ook dit concours duurt precies een uur.

Na een half uur mag een vink, die nog steeds niet geslagen heeft, met mondelinge toestemming van de eigenaar, uit het concours worden gehaald. Ook hier gaat de wedstrijd om het grootste aantal volledige liedjes dat per vink geslagen wordt. Ieder goed liedje wordt met een krijtte afgestreept op de lat.

Een minuut voor het einde krijgen de schrijvers een seintje van de wedstrijdleiding en stipt na 1 uur afluisteren, worden de latten neergelegd en volgt het tellen van het aantal geslagen liedjes.

Opmerkelijk is dat bij het vaststellen van de einduitslag de vinken in de glaskooien meer slagen maken dan de vinken in de open kooi.

Mogelijk worden deze laatste wat meer afgeleid omdat ze de omgeving kunnen waarnemen. De dagkampioen in Goirle sloeg 387 volledige liedjes tegen de 162 van de vink in de open kooi.

De vinkeniers in Goirle spelen in het seizoen vier wedstrijden met de openkooi en vier wedstrijden met de glaskooi. Aan het einde van het seizoen worden de uitslagen van deze wedstrijden bij elkaar opgeteld en de vink die dan in totaal de meeste slagen heeft wordt kampioen. Daarnaast kent men meerdere prijswinnaars. De prijzen voor de kampioen, 1e en 2e bestaan als regel uit sportprijzen terwijl de overige prijswinnaars in aanmerking komen voor prijzen in natura. In 2007 kon voor het eerst aan de kampioen een bondskruis van de NBVV worden uitgereikt.

tekst en foto's :H.K. van der Wal.

Zonparkiet

Foto: AVT Oudstadvleiers / Jan de Wit

Tot een van de fraaiste Aratinga soorten behoort toch wel de zonparkiet. Ze komen voor op de Guyana's, in uiterst zuid-oostelijk Venezuela en noordoostelijk Brazilië, noordelijke Amazone en Para. Deze vogels bezoeken vaak de open bossen, savannen en palmbossen, waarbij zij over het algemeen in groepen worden waargenomen. Zij voeden zich met zaden, vruchten, bessen en waarschijnlijk ook met bloesems. Het zijn

luidruchtige vogels die een snelle en directe vlucht hebben. Hun roep bestaat uit een schelle, keelklankachtige krijs, die een aantal keren wordt herhaald. Zonparkieten zijn levendige vogels, die de gehele dag actief bezig zijn. Ze zoeken steeds contact met elkaar, verzorgen elkaars veren en slapen naast elkaar.

Hun lengte is 30 cm en de ringmaat 6 mm. Volwassen vogels zijn over het algemeen geel gekleurd met oranje tinten op het voorhoofd, de kopzijden, het lagere gedeelte van de buik, de stuit en de onderrug. De onderste staartdekveren zijn groen getint met geel. De mantel, de kleine en middelste boven- en ondervleugeldekveren zijn variabel geel getekend met groen. De secundaire dekveren zijn groen, de buitenste baarden van de eerste dekveren blauw, de grote- en kleine slagpennen groen. De bovenzijde van de staart is olijkleurig, besproeid met blauw. De onderzijde van de staart en de vliegveren zijn olijfgrijs, de snavel, poten en de iris donkerbruin. Jonge vogels zijn goed van hun ouders te onderscheiden. Zij hebben een groene kruin, evenals bovenrug en schouders, met op de hoeken lichtgroen, rood gefinte stuit en onderrug. De bovenste staartdekveren zijn groen met een gele tint. Zij hebben een groene keel, terwijl de borst en buik oranje is. De onderste staartdekveren zijn groen. De bovenste vleugeldekveren zijn eveneens groen met gele hoeken en de snavel is bleker. Na ongeveer anderhalf jaar komt pas het geel en oranje door, het volgende anderhalf jaar zult u zien dat de vogels steeds mooier van kleur worden. Als we de vogels dagelijks wat peen geven, zal dit ten goede komen aan de oranjeroede vogels.

Het duurt ongeveer 2 jaar voordat de vogels geslachtsrijp zijn. Om het geslacht te kunnen vaststellen moeten de vogels endoscopisch of met DNA onderzoek, gesekest worden. Op het oog is het niet te bepalen wat man of pop is. Bij gebrek aan een partner gaan 2 mannen of poppen zich gedragen als een stel, er wordt gevoerd en gepaard. In dergelijk geval neemt de dominante vogel de rol van de man op zich. Als er eieren komen en het zijn er meer dan vier, dan weten we in ieder geval zeker dat we twee poppen bij elkaar hebben zitten. Het voedsel bestaat uit gewoon grote parkietenzaad, aangevuld met wat zonnepitten. Daarnaast alle soorten groenvoer en wat fruit. Tijdens de broedperiode geven we ze ook dagelijks wat eivoer. Vanzelfsprekend mogen wilgentakken nooit bij deze vogels ontbreken. De vogels komen liever niet op de grond, daardoor moeten we het voer op een voederstandaard e.d. aanbieden. Aratinga's zijn grote knagers, dus hun verblijf moet ook vrij stevig en van metaal opgetrokken worden, zij zijn bij vlagen enorme slopers, dus van uw houten vogelverblijf zal spoedig niet veel over zijn. We moeten er wel op letten, dat de vogels een binnenverblijf tot hun beschikking hebben, ze moeten nooit aan de vorst blootgesteld worden. Ook deze vogels hebben vleespoten en bij vorst sterven de teentjes af en blijven er slechts stompjes over. Als we een goed paar hebben, dan zijn zonparkieten goede fokvogels. Zij leggen in meestal 3 tot 4 eieren. In tegenstelling tot andere vogels, neemt de pop zelf tussen de nesten onderling voldoende tijd om bij te komen. Zijn de vogels broeds, dan is de man in topconditie. De pop wil tegen die tijd nog wel eens de keel of borstveren plukken. Eerst zien we ze elkaar voeren, daarna gaan ze aan de broedblokken knagen en nestmateriaal naar buiten gooien. De broedtijd is ongeveer 23 dagen. Nadat de eieren uitgekomen zijn, blijven de jongen ongeveer 10 weken in het nest. De pop broedt, de man houdt meestal voor de nestingang de wacht. Paringen gebeuren vaak in het nestblok en dan op de Zuid-Amerikaanse manier. De man en pop blijven naast elkaar zitten, en draaien de onderbuik zo naar elkaar toe dat de cloaca's tegen elkaar gewreven kunnen worden. Het paren gebeurt vaak buiten ons zicht in het nestblok. In de broedperiode zijn de vogels agressief tegenover andere vogels, ook van dezelfde soort. Kijk dus uit, als het aanliggende verblijf geen dubbel gaas heeft, kost zeker tenen van hun buren. Zonparkieten zijn nogal ondernemend van aard, zaak is dus dat we het vogelverblijf goed afsluiten, ook deze vogels weten op een slimme manier het slot open te maken, met voor ons niet zulke leuke gevolgen. Parkieten op het dak is leuk om te zien, maar om mee met te maken dat het je eigen zonparkiet betreft!

Door Ger Essenberg

Agapornis roseicollis opaline lutino

Agapornis

Een van de nieuwste mutanten van de Agapornis roseicollis zien we op het kalenderblad afgebeeld. Een fraai exemplaar van de opaline lutino, een vogel die nu nog niet in de standaard is opgenomen. De nieuwe standaard is in bewerking en daarin zullen ook deze vogels worden

opgenomen. De eerste opalines werden getoond op een Amerikaanse website. Later bleek dat ze ook in België waren voorgekomen maar de fokker had ze niet herkend en als miskleur van de hand gedaan. De eerste opalines waren vrij klein en smal, maar de fokkers hebben er intussen volwaardige showvogels van weten te

maken. Je ziet ze nu in allerlei mutatiecombinaties komen. Zij zijn er al in combinatie met de lutino zoals we op de foto kunnen zien. Maar ook met de cinnamon (op de laatste bondsshow "Vogel 2007" zat een hele fraaie), met donkerfactoren, oranjemasker enzovoort. Er is weer een gehele nieuwe serie ontstaan. Belangrijkste kenmerken zijn het uitvloeien van het rood in de nek, dit moet natuurlijk zo diep mogelijk van kleur zijn, en tevens de uitgebreidere rode staarttekening. Opaline heeft als eigenschap dat met name het rode psittacine de neiging heeft om over de rest van het lichaam te verspreiden. In de begin periode wordt bij de beoordeling de nodige soepelheid betracht, de voorkeur gaat dan ook uit naar strak getekende vogels. Net als bij de groene vogels, dient ook bij de opaline het masker van voren voldoende diep te zijn. Zoals ook bij andere kleurslagen dienen de combinaties met andere kleurslagen voldoende herkenbaar te zijn om voor een hoge waardering in aanmerking te komen

Onze Jeugd

Etiënne Uit de Fles

Op een zomerse dag met redelijk weer was de Werkgroep Jeugd en Ledenwerving te gast bij Etiënne Uit de Fles.

Onze jonge vogelkweker is 15 jaar oud (10-6-1992), woont in het mooie Elburg het oude vissers- en handelsplaatsje aan de voormalige Zuiderzee. Hij is daar sinds januari 2004 lid van de plaatselijke vogelclub "De Vogelvriend".

Etiënne is in de vogelsport terechtgekomen door z'n opa die forpussen, gouldamadines en zebravinken kweekt. Onze hoofdrolspeler van vandaag kweekt hoofdzakelijk zebravinken in wit en zwartmasker, wat gouldamadines en ook heeft hij een koppeltje waterslagers. De laatste hoofdzakelijk voor de mooie zang. Etiënne verzorgt als hij 's middags uit school komt de vogels. Zaad, eivoer en schoon water. Gemiddeld is hij daar zo'n 20 minuten mee bezig. Om de week worden de kooien en vluchten helemaal schoongemaakt. Alles ziet er dan ook keurig en schoon uit.

Ook in het broedseizoen is éénmaal per dag voeren voldoende voor de zebravinken om de jongen netjes op stok te krijgen. De vogels krijgen een normale exotenmengeling aangevuld met Orlux eivoer. En dat alles goed verloopt blijkt wel uit het feit

dat de vogels van Etiënne op vrijwel iedere show scoren. En niet alleen in de jeugdafdeling! Op de afdelingsshow van Elburg was hij met zijn zebravinken tweemaal kampioen en werd er een wisselbeker gewonnen.

Etiënne speelt met z'n vogels op de afdelingsshow, de kleine- en de grote kring. In 2006 ook in Apeldoorn maar het afhaken op zondag geeft wel wat problemen. Opa helpt met het wassen van de witte vogels voor de show. Alhoewel zijn vader erg handig is en een mooie vollère heeft getimmerd gaat hij toch niet het schildersvak van vader achterna.

Etiënne zit op dit moment in de 3e klas van de Rehoboth school, een VMBO opleiding. Volgend jaar is het examen en het plan is om in 2008 naar de MBO in Zwolle te gaan om later iets in de economie te doen.

Onze Jeugd

Hij vindt het wel vervelend dat je al zo vroeg moet kiezen welke kant je op wil.

Graag zou hij de vogelhobby nog wat uitbreiden maar daarvoor moet er nog wel wat "gezeurd" worden bij de ouders. Gelukkig heeft hij opa al op zijn hand en met een beetje geluk kunnen er metertijd wat meer kooien en kweekkoppels aan de collectie worden toegevoegd.

Weer wat wijzer geworden ("kijk die witte zebra's met donkere snavels zijn de mannen en die met de lichte snavels de poppen, die zwartmaskers met borststrepen zijn mannen en de poppen hebben geen strepen") ging ik op huis aan.

bondsmedelingen

JUBILARISSEN 25 JAAR

H. Willemsen, afd. Schaijk (S24); H. Jaspers, Den Ham; A. de Haas, afd. Klazienaveen e.o. (K02); Wim Nieuworp en Marco Klaassen, afd. Arnhemuiden (A09).

JUBILARISSEN 40 JAAR

S. Vermeulen, afd. Bergen (B34); Th. v/d Cammen, M. Spierings en Mevr. M. v/d Heijden, afd. Nistelrode (N17); G. Hofman, Burgum (VL); F. Stuiver en G. Horstman, afd. Klazienaveen e.o. (K02).

OVERLEDENEN

H. Buil uit Lobith was bestuurslid van V.V. "Vogel-Eiland", afd. Lobith (L35); H.J. Spijker uit Doesburg, Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, was ere voorzitter en tevens oprichter van Doesburgse Vereniging van Vogelliefhebbers De Kleine Zanger (D15) op 20-01-1954; L. Westendorp uit 's-Hertogenbosch was medeoprichter, oud bestuurslid en erelid van vv Wikatro, afd. 's-Hertogenbosch (H24); H. Koster uit Boxmeer was keurmeester harzen en timbrado's.

K. Bruin, IJsselstein; A.M. Hagenaars, IJsselstein; H. Schoonhoven, Stiens; J.B. Brueker, Glanerbrug; P. Boer, Dordrecht; H.G.M. Rutten, Groesbeek; T.J. Udo, Kapelle; A. v/d Heijden, Nistelrode; H. van Boekel, 's-Hertogenbosch; H.J. Greven, Zaandam; J.A.M. Oosterbeek, Baarle Nassau; A. Dam, Oudenbosch; A.F. Verstraeten, Amersfoort; G. Fuhler, Klazienaveen; R. de Groot, Putten; H. Wind, Hardenberg; R.E.B. Brouwer, Delft; J.K. Roskam, Volendam; C. de Kraker, Goes; J.A. Eckhardt, Vrouwenpolder; H.J. Jansen, Gendt; A. de Heer, Den Haag; H.J. Rechterschot, Diepenveen.

Wij wensen de nabestaanden veel sterkte toe met dit verlies.

Mijn kweek met de driekleur- glansspreeuw *Spreo superbus*

Na enkele jaren te zijn gestopt met het houden van tropische vogels heb ik mij weer enkele soorten van deze vogels aangeschaft. Onder andere de driekleurglansspreeuw, een koppel en een jong van 8 maanden oud. Deze vogels zijn prachtig van kleur. De man: kop en hals blauwzwart, nek donkerblauw. De rug en vleugels glanzend staalgroen, staart donkerblauw. De borst is glanzend staalblauw door witte dwarsband gescheiden van het roodbruin van de verdere onderzijde, onderstaartdekveren wit. Oog geel, snavel en poten zwart. De jongen hebben de kop en de hals zwart, borst en buik matrood, een witte borstband en zwart oog. De pop lijkt sprekend op de man en fluit ook.

Veel van deze vogels worden gesekeerd door de dierenarts om het geslacht te bepalen. De lengte is 21 cm.

Ik heb ze ondergebracht in een kooi van 1m2. Van meubelplaat had ik een simpel broedblok gemaakt. Ik zag ze slepen met sisal en gedroogde grashalmen. Ik schonk er verder geen aandacht aan, want ik verwachtte er niet zo veel van. Toevallig kwam Jo Penders op bezoek. Nieuwsgierig keken we toch even in het blok en wat bleek? 2 eieren! De vogels waren op 15 februari erg onrustig. Na controle van het blok bleek er een jong te zijn. Gauw witte meelwormen en pinkies gevoerd. Er was een bepaalde volgorde van voeren. Eerst at de pop zelf enkele meelwormen op, de witte nooit. Die gaf ze aan het jong, een stuk of 4 nam ze mee het nest in om te voeren en nam de ontlasting

weer mee naar buiten. De man voerde ook elke keer 3 à 4 meelwormen, daarna voerde hij het 8 maanden oude jong hoogstens een meelworm, maar hij mocht ook meedoen met voeren. Na 6 dagen heb ik het jong geringd met een 4,5mm ring. Het jong op de foto is nu 19 dagen oud. Ik verwacht dat hij elk moment uitvliegt. Het

tweede ei werd door de pop nadat het jong 10 dagen was, eruit gegooid. Er bleek een volgroeid jong in te zitten. Op dit moment wordt het jong ook gevoerd met fruit en universeelvoer. Nu maar wachten op het moment dat het jong uitvliegt.

Wim Eleveld